

בש"פ 5322/14 - פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5322/14

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקשים: 1. פלוני
2. פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

תאריך הישיבה: ט"ו באב התשע"ד (11.8.2014)

בשם המבקשים: עו"ד אנדרה רוזנטל

בשם המשיבה: עו"ד יעל שרף

החלטה

1. בפני בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' פרקש) מתאריך 28.7.2014 ב-עמ"ת 52413-07-14, שבגדרה התקבל ערר שהגישה המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים מתאריך 27.7.2014 (כב' השופט ג' ארנברג (סג"נ)), ב-מ"ת 34812-07-14, שהורתה לשחרר את המבקשים לחלופת מעצר בתנאי "מעצר בית מלא".

להלן אביא הנתונים הנדרשים להכרעה.

תמצית הרקע העובדתי

2. נגד המבקשים הוגש כתב אישום בו יוחסה להם השתתפות באירועים של התפרעות וזריקת אבנים במזרח העיר ירושלים, בימים שלאחר חטיפתו ורציחתו הטראגית של הנער מוחמד אבו-ח'דיר ז"ל.

3. בתאריך 27.07.2014, לאחר קבלת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן, ולאחר שבאי-כח המבקשים הסכימו לקיומן של ראיות לכאורה - הורה בית משפט השלום על שחרורם של המבקשים לחלופת מעצר בתנאי "מעצר בית מלא". חלופת המעצר עבור המבקש 1 נקבעה בבית דודתו בכפר צור באחר, ועבור המבקש 2 נקבע בית הוריו בכפר אום טובא (בו התרחשו ההתפרעויות). על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי (להלן: הערר).

4. בתאריך 16.7.2014, דן בית המשפט קמא הנכבד (כב' השופט א' פרקש) בערר וקיבל אותו. בית המשפט קמא הנכבד קבע כי שחרורם של המבקשים לחלופת מעצר באיזורים הקרובים למקום בו בוצעו העבירות שמיוחסות למבקשים, בתקופה בה הפרות הסדר מתרחשות תדיר - אינו מאפשר לאיין את מסוכנותם. נוכח האמור הורה בית המשפט קמא הנכבד על מעצרו של המבקשים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

מכאן בקשת רשות הערר שבפני.

טענות הצדדים

5. בבקשה למתן רשות לערור ובדין שהתקיים בפני טען בא-כח המבקשים כי עניינם מעורר שאלה עקרונית, החורגת מגבולותיו של המקרה הקונקרטי, נוכח השאלות המתעוררות במקרה דנן בדבר המשקל הראוי של שיקולי שיקום ביחס לקטינים. כן טען בא-כח המבקשים כי המקרה דנן מעורר שאלה עקרונית בדבר מיקומה של חלופת המעצר, שכן משפחותיהם של המבקשים מתגוררות בסמוך לאיזורים בהם התרחשו הפרות הסדר ולכן אין בידם להציע חלופת מעצר שתהיה מרוחקת יותר. בא-כח המבקשים טען גם כי לא ניתן משקל מספיק לקטינותם של המבקשים, לעובדה שהם חסרי עבר פלילי ולתסקירי המעצר החיוביים שניתנו בעניינם על ידי שירות המבחן לנוער.

6. בדיון שהתקיים בפני טענה בא-כח המשיבה כי צדק בית המשפט קמא הנכבד כשהורה על מעצרו של המבקשים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, בהדגישה את חומרת העבירות אותן ביצעו, את הרקע לאירועים אלו, את ההתפרעויות שמתרחשות בתקופת האחרונה ואת קרבת חלופות המעצר המוצעות לאיזור ההתרחשות בה היו מעורבים המבקשים, על פי טענת המדינה.

דיון והכרעה

7. בהתאם לסמכות הנתונה לי על-פי סעיף 53(א1)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 קיבלתי את הבקשה למתן רשות לערור ואדון בה כבערר.

8. הלכה היא כי ככלל מתן רשות לערור תינתן במקרים בהם מתעוררת סוגיה משפטית נכבדה בעלת השלכות רחב. יחד עם זאת בהתחשב במאטריה שבה עסקינן - דיני המעצרים, שעניינם שלילת הזכות לחירות - לעיתים רחוקות תוכל להינתן רשות לערור גם כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת. נסיבות חריגות ומיוחדות כאלה עשויות להתקיים, למשל, במקרים בהם סבור שופט של בית משפט זה, כי החלטת בית המשפט המחוזי פוגעת בזכויות הנאשם מעבר למידה הדרושה, או מנגד - במקרים שבהם נראה כי החלטת בית המשפט המחוזי לא ייחסה את המשקל הראוי לביטחון הציבור (ראו למשל: בש"פ 6301/12 ציון בטש נ' מדינת ישראל (4.10.2012); בש"פ

6824/13 ודים יטיצ'נקו נ' מדינת ישראל (11.10.2013)). נראה לי שהחלופה הראשונה לחרוג מתקיימת כאן ולו לגבי המבקש 1. אבהיר הדברים בקצרה להלן.

9. ככלל חומרתן של העבירות המיוחסות למשיבים ונסיבות ביצוען מחייבות מעצר עד לתום ההליכים המשפטיים ולא בנקל ישחרר בית המשפט לחלופת מעצר את מי שלכאורה ביצע עבירות על רקע בטחוני. עם זאת, כל מקרה צריך להיבחן לגופו ויש בנמצא לעיתים חריגים, המצדיקים סטייה מכלל זה ושחרור לחלופת מעצר. סבורני כי עניינו של המבקש 1 נופל בגדר אותם יוצאים מן הכלל. אנמק עמדתי זו מיד בסמוך.

10. כאמור, תסקיר שירות המבחן בעניינם של שני המבקשים היה חיובי והמליץ על שחרורם לחלופות מעצר שעורכת התסקיר התרשמה כי ביכולתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמבקשים. במובן זה אני רואה להבחין בין שני המבקשים. אמנם המסוכנות הנשקפת משניהם כתוצאה מחומרת ונסיבות העבירות המיוחסות להם – זהה, אך היכולת להפחית מסוכנות זו – שונה. חלופת המעצר שהוצעה בעניינו של המבקש 1 היא בבית דודתו בכפר צור באחר, המרוחק במידת-מה מהכפר אום טובא, בו התבצעו ההתפרעויות שהשתתפות בהן מיוחסת למבקשים. אף שלא מדובר בחלופת מעצר המסוגלת לאיין באופן מוחלט את מסוכנותו של המבקש 1 – לפנינו חלופת מעצר הדוקה המביאה לאיזון ראוי בין מסוכנותו של המבקש 1 לגילו הצעיר והיעדר עבר פלילי מצידו. לא למותר לציין כי אינני מקל ראש בחומרת העבירות המיוחסות למבקשים, וככל שיורשעו – ייתנו על כך את הדין. עם זאת, כשעסקינן בדיני מעצרים חומרתן של העבירות הינה רק נקודת המוצא לדין ובוודאי לא נקודת הסיום (ראו: בש"פ 2006/10 מ.י. נ' פלוני (15.03.2010)).

למרבה הצער, אין כך הדבר ביחס למבקש 2 שחלופת המעצר שהוצעה לגביו היא בבית הוריו, הנמצא בכפר בו התבצעו ההתפרעויות שהשתתפות בהן מיוחסת למשיבים. חלופה זו אינה מאפשרת הפחתה משמעותית של מסוכנות המבקש נוכח סמיכותה הגיאוגרפית למיקום ביצוע העבירה, לכאורה, ועל כן אין מנוס מלהורות על המשך מעצרו.

עם זאת, אציין כי אין באמור כדי לשלול את זכותו של המבקש 2 לפנות, לערכאה הדיונית, לכשירגעו הרוחות, בבקשה לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים. לחלופין פתוחה הדרך בפני המבקש 2 להציע חלופת מעצר מחוץ לעיר ירושלים ולפנות בבקשה מתאימה לערכאה הדיונית שתבחן אותה לגופה.

11. בשולי הדברים אעיר כי אני רואה בחומרה את העובדה ששירות בתי הסוהר לא מילא אחר החלטתו של בית המשפט קמא הנכבד, כנטען על ידי המבקשים – להתיר למבקשים לבצע 5 שיחות טלפון על חשבון המדינה. משהורה על כך בית המשפט קמא הנכבד – היה על שירות בתי הסוהר למלא אחר הוראה זו בהקדם האפשרי, גם אם מדובר בסטייה מסוימת מהנהלים ביחס למי שמוגדרים כאסירים ביטחוניים.

12. נוכח כל האמור לעיל – הערר מתקבל בחלקו, כך שהמבקש 1 ישוחרר לחלופת המעצר עליה הורה בית המשפט השלום הנכבד, לאחר שיעמוד בכל התנאים שנקבעו. המבקש 2 יוותר במעצר.

ניתנה היום, ט"ז באב התשע"ד (12.8.2014).

שׁוֹפֵט
